

Sisällys

Kirjoittajien esittely	7
Esipuhe	9

I JOHDATUSTA TEEMAAN

Lukijalle	12
Tähän on tultu	16
Käännekohtia lantion kehityksessä.....	16
Valintapaineet ohjasivat ja ohjaavat.....	18
Suku(puoli)elinten ja -roolien kehitysvaiheita	20
Lapsen kehittyvä lantio	24
Tämän päivän aikuisen lantio.....	26
Synnytys muokkaa lantiota	28
Vanheneva lantio	32
Asiantuntijuutta rakentamassa.....	34
Asiantuntijuus terveydenhuollossa.....	34
Lantionpohjan asiantuntijuus	36
Lantionpohjan fysioterapian kohderyhmä.....	40
Milloin on kyllin varhain?	40
Traumaperäisistä häiriöistä	47
Lantionpohjan fysioterapeutin suoravastaanotto	48

II LANTION ANATOMIA JA TOIMINNAN PERUSTEET

Toiminnallinen anatomia.....	52
Johdanto lantion toiminnalliseen anatomiaan.....	52
Luinen lantio.....	54
Lantion alueen keskeiset nivelet ja nivelsiteet	56
Lantionpohjan lihaksisto	58
Lantioalueen keskeinen faskia-anatomia	64

Lantionpohjan neuroanatomiaa	66
Virtsarakko ja sen toiminta.....	70
Naisen sukuelimet	72
Miehen sukuelimet	76
Lantion asento ja toiminnallinen hallinta.....	78
Kaikki vaikuttaa kaikkeen	78
Naisten ja miesten lantion eroista.....	82
Voiko lantionpohjan motoriikkaa oppia?	84
Ryhti ja keskivartalonhallinta.....	88
Lantionpohjan lihasharjoittelun perusteita	92
Biopalaute: pinta-EMG:n (sEMG) käytön perusteet lantionpohjan fysioterapiassa ja tulosten tulkinta.....	98
Sähköhoito ja -stimulaatio lantionpohjan fysioterapiassa	100
Ultraäänen käyttö lantionpohjan fysioterapiassa.....	105
Miksi epäonnistumme harjoittelussa?	107
Arpikudos arjen kiusana	108

III LANTIONPOHJAN TOIMINNALLISET HÄIRIÖT JA NIIDEN FYSIOTERAPIA

Yliaktiivinen rakko (Overactive bladder, OAB).....	114
Yliaktiivinen rakko -oireyhtymä Suomessa	114
Yliaktiivisesta rakosta kärsivän potilaan fysioterapia.....	120
Lantionpohjan laskeumat (pelvic organ prolapse, POP)	128
Yleistä laskeumista	128
Lantionpohjan laskeuman syyt.....	129
Laskeumapotilaan fysioterapia.....	136
Virtsankarkailu eli virtsainkontinenssi.....	140
Yleistä virtsankarkailusta	140
Virtsankarkailupotilaan tutkiminen	146
Naisen ponnistusinkontinenssin fysioterapia	148
Harjoittelun eteneminen	150
Virtsaumpi (retentio urinae) ja ylivenynyt rakko (overstretched bladder).....	156
Virtsaumpi eli retentio urinae	156
Ylivenyneen rakon oireyhtymä (overstretched bladder), OSB.....	159
Ylivenynyt rakko ja fysioterapia	162

Ulkosynnyttimien kiputila, vulvodynia	166
Kipua lantiossa	166
Vulvodynian syytä.	170
Vulvodynian oireet	172
Vulvodynian tutkiminen.....	173
Vulvodynian hoito.....	174
Vulvodyniapotilaan fysioterapia	176
Fysioterapia on osa hoitokokonaisuutta	177
Tutkiminen palpaation avulla.....	183
Miesten lantionpohjan häiriöistä	196
Yleistä	196
Miesten lantionpohjan fysioterapia.....	202
Suolen toimintahäiriöt lantionpohjan fysioterapian näkökulmasta	216
Lääkärin vastaanotolla	217
Ulosteen karkailu eli anaali-inkontinenssi	222
Ummetus ja ulostamisvaikeus	225
Anaalikipu ja fysioterapia.....	231
Ärtävän suolen oireyhtymä	232

IV LANTIONPOHJAN ERITYISKYSYMYKSIÄ

Psykofyysinen viitekehys lantionpohjan oireidenhoidossa	238
Mitä on psykofyysinen fysioterapia?	238
Lopuksi.....	243
Faskian merkitys lantionpohjan toiminnan kannalta	244
Faskiasta	244
Mitä faskia on?	245
Lantion alueen myofaskiaaliset yhteydet.....	246
Lantion alueen harjoittaminen	248
Lantion alueen hoitaminen myofaskiaalisesta näkökulmasta.....	251
Vatsalihasten erkauma (diastasis recti).....	256
Diastaasin eli jännesauman erkauman merkitys.....	258
Diastasis rectus abdominis (DRA) ja fysioterapia	258
Keskivartalo, voimansiirto ja diastaasi	263
Esimerkki diastasis recti -potilaan harjoitusohjelmasta.....	266

Seksuaalisuuden kohtaaminen fysioterapiassa.....	270
Lantionpohjan fysioterapiassa.....	270
Seksuaaliterveyden edistäminen osana kuntoutusta	272
Seksuaalisesti kaltoinkohdellun tai traumatisoituneen potilaan kohtaaminen fysioterapiassa	274
Seksuaaliohjaus ja -neuvonta	275
Seksuaalisuuden puheeksi ottaminen	275
Seksuaaliohjauksen keskeisten osaamisvaatimusten taustalla ja rinnalla vaikuttavat vahvasti terveyden edistämisen osaaminen sekä ohjaus- ja opetusosaaminen.	278
Seksuaalioikeudet	280
Äitiysfysioterapeutit – raskauteen ja synnytykseen liittyvien lantionmuutosten asiantuntijoita	286
Äitiysfysioterapia.....	286
Äitiysfysioterapeutti	286
Vastaanotolla	287
Suomen Äitiysfysioterapeutit ry.....	287
ISM-menetelmä lantionpohjan fysioterapiassa.....	290
Haastattelu.....	291
Potilaan tutkiminen.....	292
Suboptimaaliset ja optimaaliset toimintatavat.....	293
Potilaan hoidon periaatteet.....	295
Lantionpohjan fysioterapia näyttöön perustuen	298
Lantionpohjan fysioterapia	298
Lantionpohjan fysioterapian menetelmät	299
Lantionpohjan fysioterapia eri toimintahäiriöiden hoidossa.....	301
Suomen Lantionpohjan Fysioterapeutit ry.....	303